

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84'—

za pol leta . K 42'—

za četrt leta . K 21'—

za 1 mesec . K 7'—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12'—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Koroško vprašanje se rešuje dalje.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) »Beogradski Dnevnik« poroča, da sta večeraj dopoldne sprejela ministrski predsednik dr. Vesnić in zunanji minister dr. Trumbić delegacijo 30 koroških Slovencev. Razgovor je trajal dve uri o koroškem vprašanju, predvsem o plebiscitu v coni A. Delegacija je ministrom opisala težkoče, s katerimi je treba računati, ter neprijaznosti, ki morejo nastati, ako ostane s plebiscitom ustvarjeno stanje. Razgovor se bo nadaljeval danes, predno odideta dr. Vesnić in dr. Trumbić na pot v Italijo.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) »Politika« poroča, da je delegacija, ki je bila sinoči sprejeta pri dr. Vesniću, zaprosila, naj ostane naša vojska na Koroškem in varuje slovenski živelj pred nemškim nasiljem, pri čemer naj bi vlada tudi poskr-

bela, da ostane pod Jugoslavijo vsaj ozemlje južno od Drave, kjer se je večina ljudstva v teh krajih izjavila za našo kraljevino.

LDU Belgrad, 19. oktobra. (ZNU) »Politika« poroča, da sta zastopnika angleške in francoske vlade obvestila našo vlado o sklepu vrhovnega sveta, naj naša vojska evakuira Koroško. Ministrski predsednik dr. Vesnić je odgovoril, da je bilo jugoslovanski vojski že pred sklepom vrhovnega sveta izdano podobno naročilo. Naše čete so odšle na Koroško z nalogo, da vzdrže red in bodo zopet odšle, kakor hitro prevzame plebiscitna komisija upravo tega ozemlja ter bo dobila naša vlada jamstvo za varstvo naših rojakov na Koroškem.

Avtonomija brez zakonodajne oblasti?

LDU Belgrad, 19. okt. (ZNU) »Politika« poroča: Ker odidejo trije ministri v Italijo k pogajanjem glede jadranskega vprašanja in se ne ve, kdaj se vrnejo v Belgrad, je ministrski predsednik dr. Vesnić predlagal ministrskemu svetu, naj se pred volitvami za konstituanto načelniki vseh strank, zastopanih v sedanji vladi, sporazumejo o načrtu ustave in ureditvi naše države. Včeraj se je na sejah ministrskega sveta, ki sta se vršili opoldne in ob osemnajstih, pričelo o tem razpravljati. Vsi člani kabineta so se strinjali s tem, da bo naša država dedna in parlamentarna monarhija z narodno dinastijo Karađorđević. Grb kraljevine bo dvoglavi beli orel, ki imej na prsih grbe Srbije, Hrvatske in Slovenije, državna zastava pa bo modro-bela-rdeča. Kar se tiče narodnega predstavništva, so se člani kabineta izjavili za sistem dveh zbornic, parlamenta in senata. Proti senatu se je izjavil samo en minister. Vsi ministri brez razlike strank

so se izrekli za enotno državo z enim parlamentom in zakonodajstvom, s širšo lokalno avtonomijo brez legislative. (Da bi bili vsi ministri za samoupravo brez zakonodajne oblasti, se nam ne zdi samo neverjetno, temuč popolnoma izključeno. — Opomba uredništva.) Trdi se, da je zunanji minister dr. Trumbić pri tej priliki posebno lepo govoril o potrebi edinstvene države. Istotako pravijo, da so hrvatski in slovenski ministri izjavili, da so njihove stranke proti federalistični ureditvi države. Samo o velikosti samoupravnih enot, ki naj bi ne bila določena na plemenski podlagi, so bila mnenja različna. O tem bo končno-veljavno odločevala konstituanta. »Politika« pravi, da bo soglasje v ministrskem svetu glede vprašanja o načrtu ustave in edinstvenosti države, ljudstvo gotovo z veseljem pozdravilo. (Treba prej vedeti, v čem so ministri bili soglasni. — Opomba uredn.)

Pogajanja z Italijo.

LDU Belgrad, 19. okt. (ZNU) »Politika« poroča, da je sinoči italijanski upravnik Galanti posetil ministra za zunanje stvari dr. Trumbića. Verjetno je, da bodo naši delegati odpotovali še tekem večera. Kje se bodo pogajanja vršila, se še ne ve.

točno. Verjetno je, da se bodo vršila v kakem mestu ob železniški progi med Benetkami in Rimom. Med tem pa poroča »Giornale d'Italia«, da se bodo pogajanja vršila v St. Paulu in sicer v palači ugledne rimske rodine Odeschalchi.

Tajna kabinetna politika.

Če bi rekli, da živimo v demokratični državi, bi se nam gotovo ves svet smejal. Imamo vlado, v kateri je pač zastopanih več strank, ki pa jo ima v resnici v rokah nekaj politikov stare Srbije, ki jo vladajo, kakor sami hočejo. To je visoki tajni kabinet, kamor nima nikdo vplogleda. Tu ukrepajo in sklepajo tako o novih davkih, obliko bodoče ustave in izvozu kakor o načelih in podrobnostih sporazuma z Italijo ter odnosih z zavezniki. Politika vojnega ministra je kajpada tudi popolna tajna za široko publiko; samo to vemo, da skoro noben Slovenec več neče kot častnik služiti, in kar pripovedujejo naši vojniki o ravnanju z njimi, spominja nekoliko na čase slavnega Frica pruskega. O notranji upravi, carinskem sistemu in gotovih navadah politične pedagogike, ki dokazujejo, da smo se malo pomaknili na vzhod, je odveč govoriti. Kar se tiče špekulacije, bogatih političnih gšeftov in izvoznice, to je itak znano tudi že vrabcem na strehah.

Glavno ni to; glavno je, da ljudski zastopniki nimajo nobene moči, da v to kabinetsko tajno politiko posežejo, da izpolnjujejo remedure, da uvedejo novega duha in smeri v to politiko. In tu res ni nobene sredstva, da se kaj izpremeni, posebno če pomislimo, da na višjih mestih pač radi objublajo, dajo izvestne informacije, rečejo to, naredijo pa čisto drugo. Če v upravi ni odkritosrčnosti, se seveda ne pride nikamor naprej. To so reči, na katere se je našemu ljudstvu težko privaditi.

V volilni boj se bo šlo z geslom avtonomije. To je pa le en del našega širjega

programa: demokracije. Resnični, splošni, neomejeni demokratizem je to, česar je Jugoslaviji krvavo potreba. Zakaj dosedanja vlada je s figovim peresom začasnega narodnega predstavništva sramežljivo prikriti absolutizem, tem hujši, čim bolj je hinavski.

Včeraj se je v Belgradu sklepalo o načrtu za novo ustavo. Zopet tak kapitel. Vso našo javnost skrajno zanima, po kakšnih načelih misli vlada urediti razmerje provinc ali posameznih narodnih, kulturnih in gospodarsko-geografskih skupin v državi nasproti osrednji državni oblasti. Vlada pa da v svojem dopisnem uradu poročati samo splošne fraze; kar se tu pove, ni ne belo ne črno. Namen je očividni: preprečiti, da bi širša publika, »glasovalno govedo«, kakor Nemci pravijo, ne mogla pregledati zavzeti svojega stališča.

Upajmo, da bo konstituanta kos svoji nalogi in da bo tudi razpolagala z močjo, da postavi državo na čisto nove temelje in ne bo samo vlivala staro vino v nove mehere.

Vspreh.

Včeraj je zborovalo tobačno delavstvo in sicer vpokojenci. Nad 1000 članov, to se pravi, vse je združila Zveza tobačnih vpokojencev v svojem okrilju. To društvo v resnici zasluži, da ga Jugoslovanska Strokovna Zveza pohvalno omenja.

Delavstvo se je veselilo včeraj redkega vspeha. Predsednica, mnogoletna požrtvovalna sotrudnica za delavsko strokovno organizacijo, je otvorila shod s pomembnimi besedami: Ob dnevi, ko se nam je hudo godilo, pred mnogimi leti, smo molili,

preden smo šli na delo. Dajmo tudi v teh časih izraza svojemu krščanskemu prepričanju. Tako se je z nekim svetim čustvom započel ta shod. — Strokovni tajnik Zaprapič je poročal o rešitvi delavske vloge. Rešena je natanko v delavskem smislu. 50% so zahtevali, 50% so dobili.

Zastopnik Jugoslovanske Strokovne Zveze je po pravici omenjal, da nad to organizacijo počiva blagoslov. — Skoro nobena stroka ni zedinila tako vseh delavcev svoje vrste v enem taboru. Nasprotniki so zasejali med delavske vrste štiri stranke. To delavstvu ne more koristiti. Temu društvu se je posrečilo svojo stroko združiti v strokovni in krščanski misli. — Niti 70 kron niso dobivali na mesec ti rezevi v sedanji Jugoslaviji, preden so se organizirali v Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Polagoma so zedinili vse in spremljal jih je vspeh za vspehom. Res ni šlo brez žrtve. Biti brez sredstev in še za organizacijo prispevati, ni lahko. Tudi so v trpljenju dnevi čakanja dolgi. Danes po dobrem letu dobe desetkratno pokojnino in še čez. Vspeh je pripisovati tistemu činu, katerega zmeraj nujno sledi vspeh, temu namreč, da se mnogi člani ravnaajo dosledno po svojem krščanskem naziranju in molijo in delajo. To oboje jih je dvignilo.

Delavstvo je tudi politično enotno. Pridružilo se je solidarno »Delavski Zvezi« in s pristrnim navdušenjem poverilo naloge predsedniku »Delavske Zveze« poslanec Gostinčarju, da ga zastopa. Delavstvo ni več samo. Mnogo poštenih in spoštovanih mož se mu pridružuje. Spomnimo le na tistega, ki se je s tako toploto zavzel za stanovanjsko vprašanje in na tistega, ki je po shodih vnel delavstvo, da ga podpira. Oba sta morala zato, ker sta se izpostavila za delavstvo, trpeti. — Nekaj pa dokazuje to dejstvo; to namreč, da postaja »Delavska Zveza« najmočnejša veja Slovenske Ljudske Stranke. In le vprašanje kratkega časa je, da postane. Morda se to zgodi že zdaj.

Ljudstvo vidi, da ga le organizacija po stanovih, ki ostaja zvesta Bogu in ljudem, in ki se združuje končno v eno ljudsko enoto, more rešiti. — Socialna demokracija danes vsak pozna kot brezčastno. O komunizmu pa, ki ne pozna morale, je izpregovoril včeraj na istem shodu, kamor je nenadoma prišel, pristrčno pozdravljen, poslanec Gostinčar značilno besedo: »Velika Rusija, pred katero se je tresel ves svet, ki je slovela vsled svoje razsežnosti, svojega mnogobrojnega prebivalstva in vled svojega bogastva, je danes, kakor pravijo komunisti, izenačena. Izenačili so jo komunisti. Izenačili so jo tako, da je danes ta ogromna država berača.« — Reševanje ljudstvo mora torej le kdo drug vzeti v roke in ne komunisti.

Delavstvo bo rešila strokovna organizacijska misel in krščansko načelo.

Socializacija v Avstriji.

Avstrijska narodna skupščina je bila pred časom sklenila zakon o socializaciji podjetij. Kot temelj ji je služil pri tem Otto Bauerjev načrt, po katerem naj vodijo uprave socializiranih podjetij zastopniki države (dežele, občine), delavcev in nameščencev posameznega podjetnika in zastopniki konsumentov. Temeljem tega zakona je urad socializacijske komisije doslej oživil v naslednja podjetja:

»Združene tovarne za usnje in čevlje«; podjetje ima veliko tovarno za čevlje v Brunn am Gebirge, sedaj pa ustanavlja usnjarno. Na podjetju je udeležena država. Velika nakupovalna družba avstrijskih konsumnih društev in Kmetke blagovnoprometne poslovalnice. Čevljarna je izdelala doslej do 50.000 parov čevljev, ki prihajajo v prodajo za 20 do 30 % ceneje nego izdelki zasebnih podjetij. Čevlje dobivajo v prodajo samo konsumne organizacije. Del izdelkov dobiva Kmetka prometnoblagovalna poslovalnica za zamenjavo z živili. Tovarna more svojo produkcijo dvigniti na 2000 parov na dan in gmotno prav dobro uspeva.

»Avstrijska poslovalnica za zdravila« s sedežem na Dunaju; udeležena je država in dunajske bolniške blagajne. Glavni namen tega podjetja je preskrba zdravil za bolnišnice in bolniške blagajne. Velik uspeh je podjetje doslej doseglo s tem, da je uvedlo za najpotrebnejša zdravila izdelavo v gotovi obliki, to je v tabletah. Ta zdravila so za tretjino do polovico cenejša nego enaka zdravila, ki se sproti izdelujejo v lekarnah na podlagi recepta. Podjetje dela z lepim dobičkom.

»Štaterske delavnice za vozila« s sedežem v Puntigamu pri Gradcu. Na podjetju so udeležene država, štaterska dežela in graška mestna občina. Peča se s popravo in garažiranjem avtomobilnih vozil in s splošnokoristnimi transportnimi posli. Podjetje lepo uspeva in izkazuje izredno ugodno bilanco.

»Lesni trg« na Dunaju; udeležene so zopet država, dežela Spodnja Avstrija in dunajska mestna občina. Podjetje, ki se je pravkar ustanovilo, ima namen, v smislu splošnih interesov urediti razmere v lesni trgovini.

To bi bili prvi praktični koraki na poti do socializacije v Avstriji. Vsa navedena podjetja so v stanju razvoja in stremijo za tem, da potegnejo v svoj krog celo dotično industrijsko panogo: od obdelave surovine do gotovega izdelka. Tako ustanavljajo Združene tovarne za usnje in čevlje usnjarno in hočejo ustanoviti tudi sedlarno. Podjetje za zdravila ustanavlja družbo za dobavo zdravilnih in dišavnih zelišč. Podrobno streme dalje tudi ostala občegospodarska podjetja. Razvoj kaže, da je socializacija v tej obliki za življenje popolnoma sposobna.

ŽIDJE IN KONSTITUANTA.

LDU Sarajevo, 19. oktobra. Kakor poročajo tukajšnji listi, je ministrstvo za notranje stvari odredilo, da se židje vpišejo v volilne imenike za konstituanto. Verjetno je, da se naredba nanaša samo na avtohtone žide (sefarde), med tem ko bodo avstrogrski židje (askenazi) izključeni od volilne pravice, dokler se ne bodo poslužili opcijske pravice.

POLITIČNA POSVETOVANJA V PRAGI.

LDU Praga, 19. oktobra. (ZNU) Rumunski minister za zunanje stvari Take Jonecu bo došel sem 27. oktobra ter bo ostal dva dni v Pragi, odkoder bo potem odpotoval v Varšavo. V Pragi pričakujejo tudi prihoda poljskega zunanjega ministra kneza Sapiehe.

MNENJE KERENSKEGA.

LDU Praga, 19. oktobra. ČTU) Kerenski, ki je dosel te dni v Prago, se je izrazil poročevalcem časopisov, da boljše vizma ni mogoče zlomiti brez ruskega naroda in proti njemu. Z belim terorjem carskih generalov se ne da premagati rdeči teror. Kerenski se je izrekel odločno proti vmešavanju od zunaj. Glede odnosov med Rusijo in Češkoslovaško je dejal, da si bodočih razmer ne more drugače predstavljati, kakor da pride med obema državama do najožje zveze. Kerenski je menil, da je pregled napovedati katastrofo sovjetske Rusije za bližnje dneve ali mesece. Čas likvidacije je bolj oddaljen, kakor nekateri mislijo. (Kerenski, advokat židovskega pokolenja, je največ kriv, da je prišlo do boljše vizma. Če bi ne bilo potuše z njegove strani leta 1918 zlasti v boju, ki ga je započel general Kornilov proti rdečemu teroru, bi danes stvari na Ruskem drugače izgledale. Kerenski je proti vsakemu režimu na Ruskem, ker bi rad sam na vrh zlezl. — Opomba uredn.)

RAZNA POROČILA.

LDU Praga, 19. okt. (DunKU) Kakor doznava »Česke Slovo«, pride Take Jonecu 27. t. m. v Prago ter se po dvodnevnem bivanju v Pragi odpelje v Varšavo.

LDU Praga, 19. oktobra. (ZNU) »Česko Slovo« javlja, da bo bivši ministrski predsednik Tusar v kratkem odpotoval na svoje mesto v Berlin kot češkoslovaški poslanik.

LDU Praga, 18. okt. (DunKU) »Praga Lidu« javlja, da je prejelo češkoslovaški

poslaništvo v Berlinu iz Rige sporočilo, da so štirin članom delavske delegacije, ki se jih socialni demokratje poslali v Rusijo, sovjetske oblasti prepovedale vstop v sovjetsko državo.

LDU Budimpešta, 19. okt. (MKU) Odslek za upravo in odsek za javno blaginjo v narodni skupščini sta večeraj na skupni seji obravnavala predlog za javno blaginjo Benarda, ki se tiče podržavljenja delavskega zavarovanja. Ministrski predsednik grof Teleky je pri tem predlagal, kakor poročajo listi, naj se načrt odstavi z dnevnega reda, ker se mora narodna skupščina predvsem baviti z agrarno reformo. Poslanec Kerekes je izjavil, da o takem načrtu ne morejo razpravljati, predno ne zaslišijo socialnih demokratov, oz. delavstva. V istem smislu je govoril tudi poslanec Stefan Barczy (demokrat). Končno je bil predlog ministrskega predsednika sprejet, navzlic temu, da se je temu protivil minister Benard.

LDU Amsterdam, 19. okt. (DunkU) »Holandsch Nieuws Bureau« javlja iz Newyorka: Mornariški tajnik je izjavil, da se podasta dve veliki ameriški brodoviji na potovanje okrog sveta. Predstavljali bi največjo mornariško demonstracijo, kar jih dosedaj pozna zgodovina.

LDU London, 19. oktobra. (Brezzično.) Angleška vlada se je s francosko in belgijsko vlado sporazumela, da bodo povabljeni nemški zastopniki k prihodnji konferenci strokovnjakov v svrhu ugotovitve nemških obveznosti, kakor tudi h kasnejši glavni konferenci.

LDU Atene, 19. oktobra. (ZNU) Kralj je ves dan prebil v polsnu.

Iz jadranskega ozemlja.

LDU Trst, 19. oktobra. Po štiridnevem premoru je davi zopet izšel »Lavoratore«, kateremu so, kakor znano, fašisti razbili tiskarno ter prostore uredništva in upravnistva. Ker so tržaški staveci tedaj odločno izjavili, da ne izide noben list prej, nego bo mogel izhajati »Lavoratore«, so tudi drugi tržaški listi izšli šele danes.

LDU Trst, 19. oktobra. Preteklo sredo je »Tržaška skupina nacionalistov« imela svoj izredni občni zbor, ki je sklenil poslati ministrskemu predsedniku Giolittiju naslednjo brzojavko: »Vsed vesti, da pri novih pogajanjih za rešitev jadranskega vprašanja italijanska politika namerava popuščati, pošilja izredni občni zbor »Tržaške skupine nacionalistov«, popolnoma uverjen, da bi taka politika imela za našo stvar nepregledno škodo. Vaši ekscelenci odločen protest, da se ne sme dovoliti nadaljnje oslabilje naše zmage. Vaši ekscelenci izražamo neomajno voljo, za vsako ceno braniti italijanske zahteve na Jadranu, ki so edina pot, da se zagotovi bodočnost države.«

LDU Reka, 18. oktobra. »Vedetta d'Italia« obžaluje izgredo, ki so jih, kakor znano, v petek zakrivali fašisti. — »Bollettino Ufficiale« (Uradni list) regence je objavil tri pomembne odloke. Prvi odpravlja vse omejitve, katerim je bil doslej podvržen izvoz in uvoz s sosednjim kraljestvom SHS. Druga naredba prepoveduje na Reki razpečevanje listov »Avanti«, »Lavoratore« in »Lavoratore della Sera«. S tretjim odlokom se v regenci uvaja tiskovni zakon, veljaven v Italiji in se določa: Kdor tiska ali razširja na kakršenkoli način pisana anonimna sporočila, ki utegnejo povzročiti potrditev javnega mnenja ali drugače oslbiti stanovitnost prebivalcev, bo kaznovan po kazenskih določilih, predpisanih v prejšnjih naredbah.

Politične novice.

+ Ideja krščanskega socializma je, kakor so naši listi že obširno poročali, v Avstriji pri volitvah za parlament sijajno zmagala. To je zlasti vzpodbuda za naše krščansko-demokratsko delavstvo. Samo ideja, postavi družabno uredbo človeške družbe na podlagi krščanskih načel, ima bodočnost. V Italiji, Nemčiji, Franciji, Švici, Španiji — po celem izobraženem svetu se v tem duhu pridno in intenzivno dela. Kajti jasno je, da brez verskega poglobljenja ni mogoče socialno ozdravljenje človeštva, ki je izgubilo vsako smer. Komunistem more zadovoljiti le hipno, v trenutku trenutnega vzplamenja strasti in nejevolje, izgubi pa svojo moč takoj, ko začne govoriti trezni prevdarek in je treba za ljudstvo vstvariti kaj realnega, od česar bi moglo živeti, ne pa samo tolažiti se s paradizem rdečih prerokov. Zato, krščansko delavstvo, na organizacijsko delo!

+ Naš finančni zakon. Minister zafinance je sprejel izpremembe in pripombe, ki jih je sestavil finančni odbor glede finančnega zakona. Objavljene bodo v posebni naredbi.

+ Komunistična zaigranost. »Pravo Lidu« poroča, da so ruske sovjetske oblasti zadržale nekomunistične člane češkoslovaške komisije, ki je odšla v Rusijo v svrhu proučevanja tamošnjih razmer, med tem ko je komunističnim članom bilo dovoljeno, nadaljevati potovanje po Rusiji. To je nov dokaz, da so sovjetskemu režimu dobrodošli samo agitatorji, ne pa tudi sposobni strokovnjaki.

+ Na podlagi trgovinske pogodbe, sklenjene med Jugoslavijo in Čehoslovaško, je češkoslovaška republika obvezana izvesti v Jugoslavijo 3200 vagonov koksa, 1800 vagonov kamnenega premoga, 2500 vagonov sladkorja, 50 vagonov stekla v tablah, 220 vagonov papirja, 400 vagonov lepence, za 1 milijon dinarjev zrcalnega stekla, za 2 milijona dinarjev kartonskega papirja, za 172 milijonov produktov kovinske industrije, za 12,5 milijona tekstilnih izdelkov, usnjarskih in kemikalij. Po možnosti za nadaljnjih 52,5 milijonov kovinsko industrijskih, za tri milijone kemičnih proizvodov, nadalje 1200 vagonov jekla ter 450 vagonov kemikalij in drugega industrijskega blaga. Jugoslavija se je obvezala, da dobavi Češki 1500 vagonov pšenice, 500 vagonov masti, slanine in prekajenega mesa, 10.000 vagonov železne rude, 865 vagonov drugih rud, nadalje konopljo, tanin, riževno slamo, sodo, špirita, orehov in lipov les.

+ Stranka neodvisnih socialistov na Nemškem — desno krilo, ki je še ostalo po odcepu komunistov, je na svojem kongresu sklenila, da ostane še naprej in si izvolila odbor. Za predsednika sta bila izvoljena Crispian in Ledebour. Kongres je sklenil, da se bo stranka borila proti oportunistu na desni in proti komunizmu na levi. Bretscheid je v svojem govoru izrazil mnenje, da pojde preko Nemčije boljševiski val. Zahteval je, naj stranka išče stikov z inozemskimi socialističnimi strujami, ki zastopajo nasproti III. internacionali enako stališče kakor nemški neodvisni socialisti.

Dnevne novice.

— Stalni stan za regenta v Zagrebu. Zagrebška mestna občina je dala hrvatski vladi v najem hišo z inventarjem na Katarinskem trgu št. 6, da služi regentu Aleksandru kot stan, kadar pride v Zagreb.

— Glede uvedbe brzdovlakov Belgrad — Budimpešta se vodijo med našo in mažarsko vlado pogajanja.

— Uradni dnevi trgovske in obrtniške zbornice se vrše v Mariboru dne 21. in 22. oktobra t. l. v prostorih Trgovskega gremija v Mariboru.

— Reis ul ulema v Belgradu. Danes dopoldne je došel v Belgrad reis ul ulema za Bosno in Hercegovino, Hadži Gemaludi Čaušević, da se osebno spozna z nekaterimi pristojnimi činitelji in da izmenja misli radi nekih muslimanskih vprašanj z ministrom za vere. Reis ul ulema bo jutri ob 9.30 dopoldne sprejet od ministra za vere, nakaar bo posetil tudi druge višje dostojanstvenike.

— Brzojavni promet. V soboto je bila odprta direktna brzojavna proga Praga — Praga — Trst preko Avstrije. Te dni bosta odprta direktni brogi Praga — Varšava in Praga — London. Direktno brzojavno zvezo z Zenevo bo vsekakor vpostavila Avstrija.

— Glasbena šola v Sarajevu. Za javno glasbeno šolo, ki se osnovala z vladno podporo, je med občinstvom zavladalo veliko zanimanje. Dosedaj se je prijavilo nad 200 goincev, a se še novi vedno priključajo. S poukom prične v nekaj dneh.

— Davek na tujce je sklenila belgrajska mestna občina. Od 1. novembra t. l. dalje bo moral vsak tujec, ki dopotuje v Belgrad ali potuje le čezenj, plačati za vsak dan, ki ga prebije v mestu, po 10 dinarjev dnevno. Izvzete so le osebe, ki donesajo v Belgrad živila. Na ta način upa dobiti mestna občina 20 milijonov dinarjev novih letnih dohodkov.

— Ženske v novi avstrijski narodni skupščini. — V novo avstrijsko narodno skupščino pride, kolikor je do sedaj znano, sedem ženskih poslank — vseskozi socialne demokratine: Schlesinger, Freundlich, Popp, Proft, Boschek in Rauscha ter zastopnica koroškega ženstva gospa Tusch. Prvih šest je bilo že doslej v parlamentu.

— Silnice iz dunajskih volitev. Da bi mogli voliti tudi bolniki, so v nedeljo namestili v splošni bolnici na Dunaju posebno volilno komisijo. Bolnike so vozili na volitev na vozičkih ali pa so prihajali

sami, oprti na berglje, palice ali spremnljevalce. Lahko bolnim so dali dopust, da so mogli iti volit v svoja stanovanjska okrožja. V splošni bolnišnici je bilo oddanih več tisoč glasov, ker so volili doma tudi uslužbenci. — Komunistem se je pri volitvah na Dunaju v vsakem oziru godilo hudo. V nekaterih volilnih okrožjih sploh niso mogli dobiti agitacijskih lokalov in so se morali etablirati kar na prostem. Tako je tudi v Schönbrunnskem sprednjem parku stala miza z napisom: »Agitacijski lokal komunistov«. Pa še od tu so se morali komunisti umakniti, ko je začel pršiti dež. — Smola!

— Nov lastni drobiž izda zagrebška mestna občina v višini 600.000 K. Od tega bo: 2 milijona komadov po 20 vinarjev in 400.000 komadov po 50 vinarjev. Veljavnost tega drobiža bo trajala do 31. decembra 1922.

— Draginske doklade in nabavni prispevek za zagrebške mestne uslužbence. Zagrebški mestni svet je sklenil, da se vsem mestnim uslužbencem in vpokojencem izplačajo doklade v višini, kakor jih je dovolil ministrski svet dne 28. septembra 1920 za državne uslužbence. Razen tega dobe vsi mestni uslužbenci brez razlike nabavni prispevek po 1000 K zase, 300 K za ženo in po 200 K za vsakega nadaljnega člana družine.

— Višji pasji davek je sklenil zagrebški mestni zastop. Pristojbina za pse znaša poslej od 10 do 200 K letno.

Ljubljanske novice.

Ij Semestralni občni zbor jugoslovanskega katoliškega akademčnega društva »Danice« se vrši v četrtek, dne 21. oktobra ob pol 8. uri zvečer na verandi hotela »Union« s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. pozdrav in nagovor predsednika; 3. sprejem novih članov in gostov; 4. poročilo odbornikov in načelnikov odsekov; 5. poročilo revizijskega odbora; 6. volitev novega odbora; 7. slučajnosti. Pozivajo se vsi tovariši, da se semestralnega občnega zbora udeležijo polnoštevilno in z društvenimi trakovi. Tovariši bratskega društva »Zarje« in vsi gg. starešine prijazno povabljeni.

Ij Poselska posredovalnica. Vsako dekle, ki išče službe kot služkinja, naj se gotovo oglasi v pisarni Krekove prosvete, Poljanska cesta 4, kjer je posredovalnica za službe. Sedaj je na razpolago približno 60 služb.

Ij Zveza služkinj, vseh treh skupin, vabi vse voditelje, odbornice in zaupnice na sestanek, ki se vrši v četrtek, 21. t. m. v dvorani Krekove prosvete. Pridite polnoštevilno!

Ij Velika nesreča. Sinoči je izvošček Ivan Ahlin, stanujoč na Opekarski cesti, št. 45, vozil čez most, ki vodi od Trnovske cerkve čez Gradaščico. Pri tem je konj zavozil v ograjo, ki je trohnela, in kočija, konj, izvošček ter gospa Weissova, ki se je vozila z njim, so padli v vodo. Konj se je ubil, Ivan Ahlin pa je dobil take poškodbe na glavi, da se bori v deželni bolnici s smrtjo. Tudi gospa Weiss je dobila poškodbe in je vrhtega v vodi zgubila dva prstana. Mostovi bi se pač morali skrbneje popravljati, da bi se zmanjšala možnost takih nesreč v mestu.

Sodišče in policija.

s Iz hotela pod milim nebom. Policija je aretirala brezposelno Marijo Pelhan, ker je bila brez posla in je prenočevala na travniku poleg zasilne bolnice. Pelhanova je bila že večkrat kaznovana in je bila 26. aprila 1916 obsojena na 3 leta težke ječe, dne 16. februarja 1918 pa zaradi tatvine na 8 mesecev težke ječe.

s Rodbinska tragedija. Ana K.... iz Rakitne ima neprestane težave s svojim zetom Pavlom K.... Tožba je imela že več z njim. Dne 26. februarja je bilo ukrajeno Ani K. obleke v vrednosti 18.800 K. V ovadbi orožnikom je Ana K. rekla, da sumi svojega zeta te tatvine. Pavel K. jo je zato tožil radi častikraje pri okrajnem sodišču na Vrhniki, ki je obsodilo Ano K. dne 24. avgusta na 5 dni zapore. Sodbo je pa deželno kot vzklčno sodišče v Ljubljani razveljavilo in odredilo novo razpravo, ker se ni v prvi instanci ugotovilo, kdaj bi bila Ana K. svojega zeta obdolžila tatvine. Kar pa tiče orožniške ovadbe, je Ana K. zasledovala le svoje pravice in koristi.

s Ker je pustil stati konja pred svojo hišo v Kolodvorski ulici več ur brez nadzorstva, je bil pri okrajnem sodišču v Ljubljani obsojen na 300 kron globe p. Josip Goljevšek, ki se je proti sodbi pritožil,

toda deželno kot vzklčno sodišče je potrdilo sodbo okrajnega sodišča.

Somišljeniki! Somišljenice ŠLS!

Volilni odbor S. L. S. za Ljubljansko okrajno volilno okrajno

sklicuje

v nedeljo 24. oktobra 1920

VOLIVNI SHOD

somišljenikov in somišljenic S. L. S. v Ljubljano.

Dnevni red:

1. Političen položaj.

2. Slučajnosti.

Shod se bo pričel točno ob pol 11. dopoldne.

Vstop na shod bo dovoljen le pristopnikom, katere bodo delili naši somišljeniki in somišljenice pri svojih krajevih odborih. V tajništvo S. L. S. za Ljubljano, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje, bodo dobile vstopnice za shod vsak dan od 8.—12. opoldne in zvečer od 7.—9. v nedeljo dne 24. t. m. pa od 8.—10. dopoldne.

Vsi naši somišljeniki in somišljenice naj si preskrbe vstopnice.

Častna dolžnost veleba vsakemu našemu somišljeniku in somišljenici:

V nedeljo dne 24. oktobra 1920 ob pol 11. uri v veliko dvorano Unional

Volivni odbor S. L. S. v Ljubljani

VPRAŠANJE NASE VOJNE ODŠKODNINE.

LDU Belgrad, 19. okt. (ZNU) Vlada je ponovno pozvala v Belgrad Mato Boškovića, dosedanjega našega delegata v reparijski komisiji v Parizu. Vlada zahteva poročilo o tem, kaj se je dosedaj vse ukrenilo, da dobi Srbija vojno odškodnino. »Politika« dodaje k tem vestem, da traja v poučenih krogih, da se vlada ne bo uklenila sklepu reparacijske komisije, naj naša kraljevina vrne del železniškega voznega parka in polovico monitorjev. Istotako se di odklanja naša vlada, da bi Srbija prevzela na račun vojne odškodnine del vojne gradiva, ki ga imajo naši zavezniški Solunu in Franciji.

BORZA.

LDU Curih, 19. okt. (ČTU) Devize: Berlin 8.97½, Holandija 195.50, Newyork 334, London 21.68, Pariz 40.85, Milano 24.20, Bruselj 43.25, Kodanj 88, Stockholm 125, Kristijanija 87.75, Madrid 90.20, Buenos Aires 230, Praga 7.50, Budimpešta 1.60, Bukarešta 10.80, Dunaj 2.10, avstrijske krone 1.70. — LDU Dunaj, 19. okt. (ČTU) Devize: Amsterdam 106.50, Berlin 556.50, Curih 5800, Kristijanija 4950, Kodanj 5000, Stockholm 7050. Valute: nemške marke 571.50, rumunski lei 625, bolgarski lei 455, švicarski franki 5775, francoski franki 2400, italijanske lire 1475, angleški funti 1200, ameriški dolarji 350, avstrijski rublji 280. V prostem prometu: Zagreb 270—290, Budimpešta: plačila v nakazilih poštne hranilnice 96—106, plačila v zignosanih kronah 96—106, mažarske žigosane krone 98—112, Praga 458—482, Varšava in Krakov 120—140, češkoslovaške krone 5000aki 455—479, češkoslovaške krone manjši bankovci 455—479, novi dinari 1130—1180. — LDU Praga, 19. okt. (ČTU) Devize: Zagreb 60.50, Dunaj 20.87, Budimpešta 21.75. Valute: Danarji 245—247, avstrijske krone 20.87—21.87.

Narodno gledališče.

Opera:

Sreda, 20. oktobra: »Rigoletto«. C.

Četrtek, 21. okt.: »Hofmannove povetke«. B.

Petek, 22. okt.: »Faust«. A.

Sobota, 23. okt.: »Lepa Vida«. E.

Nedelja, 24. oktobra: »Od baike do bajke«. Izven.

Ponedeljek, 25. oktobra: Zaprto.

Drama:

Sreda, 20. okt.: »Pohujšanje v dolini Šentflorijanski. Izven.

Četrtek, 21. okt.: »Pygmalion«. A.

Petek, 22. okt.: »Anfisa«, uradniška predstava. Izven.

Sobota, 23. okt.: »Ljubimkanje«. D.

Nedelja, 24. okt.: »Pohujšanje v dolini Šentflorijanski. Izven.

Ponedeljek, 25. okt.: »Ljubimkanje«. C.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Auto-

mobili in kolesa
njih deli in oprema
pnevmatika
garaža in delavnica

J. Gorec

Ljubljana
Gospodsvetska c. 14
Vegova ulica 8.